

Időszerű megoldások betonutakhoz és közlekedési műtárgyakhoz
2019. júniusi szám

update 54

Gazdaságos és tartósan zajcsökkentő mosottbeton építési mód

Svájcban először 2017-ben építettek meg egy bekötő utat egyrétegű mosottbeton pályaburkolattal. Ez az építés nagyon gazdaságos is volt, de az új betonút Untervazban (Graubünden kanton) mindenképp zajcsökkentő pályaburkolata révén vált meggyőzővé.

Gazdaságos és tartósan zajcsökkentő mosottbeton építési mód

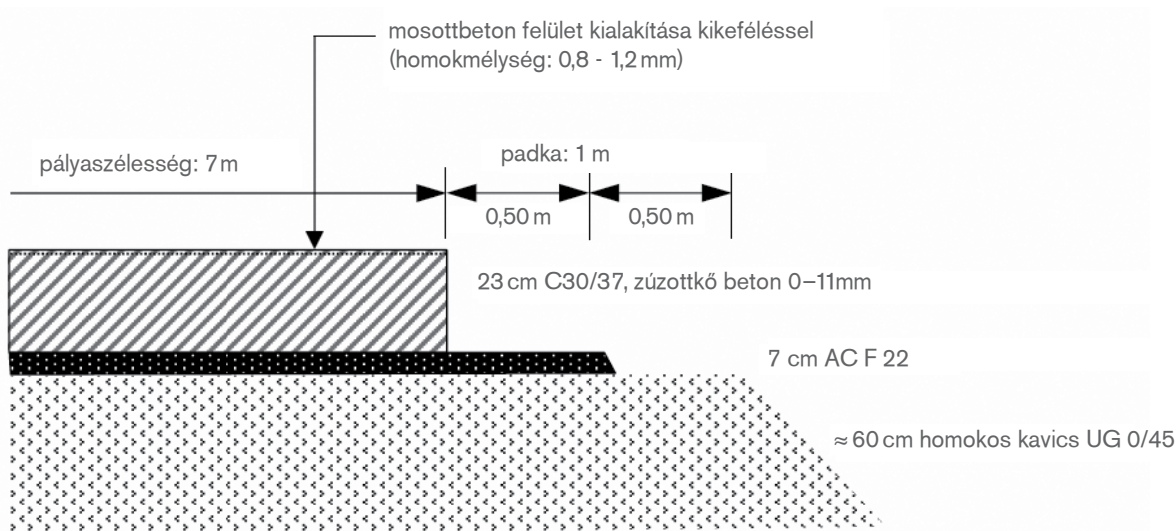
Peter Wellauer, BETONSUISSE üzletvezető és Martin Grether, Techkomm

A Wingertli ipari zóna a Churtól nem messze lévő Untervaz községnél közvetlenül határos az ottani Holcim Schweiz cementgyár területével. Amikor a község az ipari park kilátásba helyezett fejlesztése miatt a 45 éves bekötő út fejlesztése mellett döntött, a Holcim Schweiz felvetette, hogy az utat tartós és kopásálló betonpályával építsék meg. Ennek a hosszú élettartamú megoldásnak az előnyei – a kisebb fenntartási igények és emiatt az egész élettartamra vetített kisebb költségek révén – meggyőzték Untervaz község döntéshozóit.

Zajcsökkentő mosottbeton építés

A beton alapú közlekedési felületek tartóssága Svájcban alapjában véve kétségre vonhatatlan. Különösen a körforgalmak esetén mára már majdnem kizárólagos a betonpályák alkalmazása. Autóbusz megállóknál is a betonpálya választása jelenti az egyértelműen jó megoldást. Mégis ma-

gánál az útépitésnél a létesítési költségek és a forgalom okozta zajkibocsátásra való hivatkozással még mindig az aszfaltos építési módot részesítik előnyben. Éppen ezért az untervazi bekötőút azt a célt is szolgálhatja, hogy a betonutak gazdaságosságával és a felületük zajcsökkentésével kapcsolatos kétségek megszűnhessenek. A gumibroncsok átgördülésekor keletkező zaj csökkentése, de egyúttal a jó tapadás érdekében a betonfelületnek feldurvított textúrájúnak kell lennie. A leghatékonyabb az Ausztriában majdnem 30 éve kipróbált és bevált módszer, a mosottbeton építési mód. E megoldásnál a cementpép réteget a még nedves betonfelületről kikéfélik – nem „mossák” –, így szabadabbá válnak az adalékanyag szemcsék csúcsai és ez finom, de még is eléggé durva textúrát eredményez, amelynek jó a tapadása és a gördülési zajt is erőteljesen csökkenti. Az ilyen felületű burkolat elsősorban akkor gazdaságos, ha gépesített módszerrel építik be.

Az új pályatest felépítése

A kész bekötőút látványa a burkolatba utólag bevágott hézagokkal és kitöltésükkel

Betontulajdonságok

Nyomásslárdsági osztály: C30/37

Környezeti osztály: XC4 (CH), XD3 (CH), XF4 (CH)

Legnagyobb szemnagyság D_{max} : 11mm

Kloridtartalmi osztály: Cl 0,10

Konzisztencia: C2 a kézi és C1 a gépi beépítéshez

Légtartalom frissbeton: 4–6 %

Hajlító-húzó szilárdság 28 napos korban: $f_{ctk,fl(t=28d)} \geq 5,5 \text{ N/mm}^2$

PSV érték: $PSV \geq 50$ (pollrozódási ellenállás)

LA aprózódási ellenállás: LA_{20} a burkolati rétegben

Cement: Robusto 4RS (CEM II/B-M (S-T) 42,5 R HS-CH)

A mosottbeton felület jó tapadású és erősen zajcsökkentő

Gépi bedolgozás csúszószalus finiserrel

Különleges követelményű beton

Az új 470 m hosszú és 7 m széles bekötőút tervezésekor az osztrák szabványok és a svájci körforgalmak mosottbeton építésénél szerzett tapasztalatok együttesen érvényesültek. Ehhez egy olyan kivitelezőt kerestek, amelynek széleskörű „know-how” ismeretei voltak a mosottbeton gépi bedolgozásában. A választás a KIBAG Bauleistungen AG-ra esett, amely sokrétű finiseres beépítési tapasztalatot tudott felmutatni és az összes további feltételt is teljesítette. Az egyetlen újdonság a cég számára az volt, hogy a mosottbeton felületet gépi úton kell elkészítenie, nem úgy, mint az eddigi kézi módszerrel.

A pályaszerkezetet a svájci SN 640 461 sz. szabvány a „Betonpálya lemez közlekedési felületekhez” szerinti, közepes forgalmi terhek: T3-T4 figyelembe vételével tervezték meg.

A pályalemez egyrétegű 23 cm vastag zúzottkő beton ($D_{\max} < 11 \text{ mm}$), alatt 7 cm vastag AC F 22 jelű meleg aszfalt alapozó réteg. A kb. 370 m hosszú, finiserrel beépíthető szakaszhoz félig képlékeny (C1 konzisztencia jelű) betonra volt szükség, míg az íves szakaszokon kb. 100 m hosszan a kézi beépítéshez képlékeny konzisztenciájú C2 jelű betont alkalmaztak. Az adott konzisztencia osztályokra külön-külön receptúrákat dolgoztak ki.

A mosottbeton felület kialakítása a cementpép réteg kikéfélsével

A kötészkeletető- és a párazáró szer (Curing) felszórása a felületre

A betonnak ezen kívül erős követelményeket kellett teljesítenie, a légtartalom-, a kopási- és az alkáli-adalék reakciónak (AAR) való ellenállás tekintetében. Ezek miatt a Holcim által, külön az infrastrukturális építkezéshez egyedileg kifejlesztett "Robusto 4R-S" jelű cementet alkalmazták. Az adalékanyagnak különösen tartósan jó tapadásúnak kellett lennie és ezért elegendően jó (PSV) polírozódásúnak is. A követelmény 50 fölötti PSV érték volt, amelyet a bekötő út számára biztosan elégségesnek ítélték meg.

Nagy gondosság a beépítéskor

A gépi beépítéskor (csúszózsalu) a friss beton „zöld állékonysága” igen lényeges szempont. A Wingertli bekötő út betonját a finiserre szerelt csúszózsalu négy méter hosszan még megtámasztotta, ezután azonban állékonynak és alaktartónak kellett lennie, hogy a már szabadon levő felületek ne rogyjanak le. A betonüzem technológusai és a kivitelező szakemberei igen szerteágazó előzetes kísérletek után találták meg az ehhez szükséges betonösszetételt és konzisztenciát.

«A gépi beépítéssel a községi vagy kantoni utak számára is gazdaságos megoldás nyílik»

A betonépítésben amúgy is fontos utókezelésre ennél az első alkalmazásnál (pilot projekt) különös gondot kellett fordítani, mert a felület ez utáni kikéfélese még nedves, de már terhelhető betont igényel. Emiatt a beton felületet kötészkeletető szerrel és e fölött párazáró szerrel (Curing) fújták le. Ezután a betonpályát gyapjuszövettel (vlies) letakarva tartották nedvesen. A hőmérséklettől függően kb. négy órával később a cementpép réteget kikéfélték. Az így kiképezett mosottbeton felületnek még meg kellett szilárdulnia, ehhez 5-7 nap állt rendelkezésre. Szokásos esetben a mértékadó, hogy a hajlító-húzó szilárdság két nap alatt kialakul, de a felelősök a minőség érdekében ezúttal nagyobb biztonságra törekedtek. Ez idő alatt az új burkolatra nem volt szabad ráhajtani, hogy a korai terhelés, vagy a kormánykerék mozgása miatti esetleges károkat elkerüljék.

Zajmérés az új betonon

Szorosan a pályafelület feletti mikrofonomok rögzítik a gördülési zajt. A mért értékeket ezután összehasonlító burkolatminőségi értékekre számolják át.

A zajmérések meggyőző eredményei

A mosottbeton felületű betonutak egyrétegű gépi beépítésével ($D_{\max} = 11 \text{ mm}$) ez Svájc-szerte az első ilyen építkezés volt és bizonyosodott, hogy ez a módszer alkalmas és gazdaságos községi- és bekötőutak számára is. Ezért aztán Untervaz község a jövőben más felújítandó útszakaszokhoz is számba veszi a betonút építési mód lehetőségét. Ez az új, Wingertli negyedbeli út mindenekelőtt a tisztán elkészített mosottbeton felület zajcsökkentő hatását is igazolja és egész élettartamán át további gazdasági előnyöket hordoz magában.

**«Az egész élettartamon át közel
állandó zajcsökkentő hatás
csökkenti a fenntartási
költségeket is, és egyúttal
meghosszabbítja a felújítások
közti időszakokat»**

A szentgalleni kanton az eltérő építési módozatú, különböző zajcsökkentő módozatokat folyamatosan vizsgálja és ezért az új Wingertli úton is végzett zajméréseket. A mérési eredményeket átszámították burkolási minőségi fokozatokba és összehasonlították a Svájcban használatos útpálya zajmódellemmel. Az út megépítése után eszerint egy kedvező, pozitív -2,9 dB (A) különbség adódott vegyes, 8%-os nehézármű forgalom esetére. Ha ezeket az értékeket a VSS-Norm 640 425 "Zajcsökkentő burkolatok" előírásához hasonlítjuk, akkor érdekes és a tartós betonburkolatokra jellemző kép alakul ki. Az építés után mért zaj értékek ugyan a legalacsonyabb, "bevált" kategóriába tartoznak, hosszabb időszak után, egy magasabb sikert ígérő kategóriába kerülnek át és ezzel bizonyítják tartós hatékonyságukat. Az egész élettartamon át tartó, közel állandó zajcsökkentés mérsékli a fenntartási költségeket, meghosszabbítja a javítások közti időszakot, ezáltal csökkenti a következményes nemzetgazdasági költségeket, amelyeket a forgalom áramlás megzavarása okoz. Az egész élettartamra vonatkozó költség-haszon elemzés alapján a betonutak gazdaságossága egyértelműen kimutatható és ez a még mindig uralkodó vonakodásokat cáfolja. A Wingertli új útszakasza különösen meggyőző azért is, mert már kivitelezésekor a lehető leggazdaságosabb megoldás állt a figyelem középpontjában, még a beruházási költségek tekintetében is.

Az építésben résztvevők

Tulajdonos

Gemeinde Untervaz

Építési vállalkozók, betonozás

KIBAG Bauleistungen AG,
Müllheim-Wigoltingen

Mérnök

Grünenfelder & Partner AG, Domat/Ems

Tanácsadás, tervezés

Müller Engineering GmbH, Wäldi

Beton, adalékanyag

GRIBAG Beton AG, Chur
Kieswerk Untervaz

Cement

Holcim (Schweiz) AG, Zementwerk Untervaz

Fordította:

Dr. Erdélyi Attila okleveles mérnök
nyug. műegyetemi docens (BME)
tudományos tanácsadó (CEMKUT Kft.)

A Magyar Cement-, Beton- és Mészipari Szövetség tagjai

AUTARK Szolgáltató Kft.
www.autark.hu

Bács Beton Kft.
tpkbeton@pr.hu

Beton Technológia Centrum Kft.
www.btclabor.hu

Bramac Kft.
www.bramac.hu

B&Z-BETON Kft.
www.bzbeton.com

Calmit Hungária Kft.
www.calmit.hu

Carmeuse Hungária Kft.
www.carmeuse.hu

CEMKUT Cementipari
Kutató-fejlesztő Kft.
www.cemkut.hu

CRH Magyarország Kft.
www.crhhungary.com

Danubiusbeton Dunántúl Kft.
www.beton-rendeles.hu

Danubiusbeton-Szolnok Kft.
www.cemex.hu

Duna-Dráva Cement Kft.
www.duna-drava.hu

Első Beton Kft.
www.elsobeton.hu

LAFARGE Cement
Magyarország Kft.
www.lafarge.hu

Mahler és Partner
Betonelemgyártó Kft.
www.partnerpaks.hu

Mapei Kereskedelmi Kft.
www.mapei.hu

MC – Bauchemie Kft.
www.mc-bauchemie.hu

Mondi Bags Hungária Kft.
www.mondigroup.com

Nord-Point Építőanyag Kft.
www.nord-point.hu/beton

Otolecz Transzportbeton Kft.
otolecz@t-online.hu

Readymix Zala Kft.
www.beton-rendeles.hu

Readymix-Lesence Kft.
www.readymixlesence.hu

Sika Hungária Kft.
www.sika.hu

TBG Balatonboglár
Transzportbeton Kft.
tbgboglar@t-online.hu

A Magyar Betonelemgyártó Szövetség tagjai

ASA Építőipari Kft.
www.asa.hu

betonEPAG Kft.
www.betonepag.hu

BETON-STAR Kft.
www.betonstar.hu

dvb Délmagyarországi
Vasbetonipari Kft.
www.dvb-szeged.hu

Első Beton Kft.
www.elsobeton.hu

Ferrobeton Zrt.
www.ferrobeton.hu

K.V Építőipari Kft.
www.kvkft.hu

Lábatlani Vasbetonipari Zrt.
www.railone.hu

MABA Hungaria Kft.
www.maba.hu

SW Umweltechnik
Magyarország Kft.
www.sw-umwelttechnik.hu

Avers Fiber Kft.
www.avers.hu

CARBOFERR Kereskedőház Zrt.
www.carboferr.hu

CRH Magyarország Kft.
www.crhhungary.com

D&D Drótáru Zrt.
www.drotaru.hu

Loschán Kft.
www.loschan.hu

Magyar Acél és Ásványi Anyag
Kereskedelmi Zrt.
www.maaak.hu

MC–Bauchemie Kft.
www.mc-bauchemie.hu

MEVA Zsalurendszerek Zrt.
www.meva.hu

Peikko Magyarország Kft.
www.peikko.hu

Sika Hungária Kft.
www.sika.hu

STEEL-TRANSZ Kft.
www.steeltransz.hu

CeM Beton az építés alapja

Magyar Cement-, Beton- és Mészipari Szövetség
H-1034 Budapest, Bécsi út 120. H-1300 Budapest, Pf: 230
E-mail: cembeton@mcsz.hu
www.cembeton.hu

Magyar Betonelemgyártó Szövetség
H-1034 Budapest, Bécsi út 122-124. H-1300 Budapest, Pf: 322
E-mail: info@mabesz.hu
www.mabesz.hu

A Magyar Cement-, Beton- és Mészipari Szövetség és a Magyar Betonelemgyártó Szövetség kiadványa.

Készült a lenti szövetségek update 54 című, 2019. júniusi kiadványának fordításával, az eredeti kiadók engedélyével.

BETONSUISSE

BETONSUISSE Marketing AG
Marktgasse 53, CH-3011 Bern
Telefon +41 (0)31 327 97 87, Fax +41 (0)31 327 97 70
info@betonsuisse.ch, www.betonsuisse.ch

InformationsZentrum Beton GmbH
Steinhof 39, D-40699 Erkrath
Telefon +49 (0)211 28048-1, Fax +49 (0)211 28048-320
erkrath@beton.org, www.beton.org

Verein Betonmarketing Österreich
Anfragen für den Bereich Betonstraßen an Zement + Beton
Handels- und Werbeges.m.b.H., Franz-Grillstraße 9, O 214, A-1030 Wien
Telefon +43 (0) 1 714 66 85-0
zement@zement-beton.co.at, www.zement.at